

MEE?

FIETSEN OP EEN ROTONDE ZONDER FIETSPAD

Rotondes zijn verkeerssituaties die je heel vaak tegenkomt op de Vlaamse wegen. Het verkeer voor automobilisten kan er vloeiender verlopen. Het zijn echter gevaarlijke punten voor fietsers. Ligt er in je schoolomgeving een rotonde, dan is het misschien voor de hand liggend om ze mee op te nemen in de route van *Het Grote Fietsexamen*. Zeer belangrijk is dat je vooraf samen met de leerlingen oefent welk verkeersgedrag ze toepassen op die rotonde. De verschillende stappen of vaardigheden train je eerst op de speelplaats, nadien op de echte rotonde. Zo zullen de leerlingen goed voorbereid zijn om veilig en zelfstandig op de rotonde te fietsen.

We belichten in deze oefenfiche de **rotonde zonder fietspad**. Op dergelijke rotondes bevelen we aan om in het midden van de rijstrook te fietsen, niet uiterst rechts. De fietsers worden op die manier beter opgemerkt door de bestuurders achter hen. Dat verhoogt de

DE FIETSER:

- vertraagt als hij de rotonde nadert;
- verleent voorrang aan het verkeer dat zich al op de rotonde bevindt;
- fietst naar het midden van de rechterrijstrook op de rotonde;
- steekt tijdig de rechterarm uit als hij de rotonde verlaat;
- verleent voorrang aan voetgangers op het (eventuele) zebrapad.

zichtbaarheid en veiligheid. Sinds 1 januari 2004 ondersteunt de wet bovendien deze aanbeveling. Fietsers zijn sinds dan niet meer verplicht om op een rotonde zo dicht mogelijk bij de rechterrاند van de rijbaan te blijven, behalve als daar een fietspad gelegen is. De fietser mag dus kiezen om te fietsen waar hij zich het veiligst voelt. Door goed zichtbaar te zijn, verlaagt de kans op een aanrijding met andere weggebruikers op de rotonde.

1. TRAINING VAN STUURVAARDIGHEID EN VERKEERSGEDRAG OP DE SPEELPLAATS

Om op een veilige manier te fietsen op een rotonde zonder fietspad, moet een leerling verschillende deelvaardigheden beheersen: een bocht nemen, voorrang verlenen en de arm uitsteken. Je kunt deze deelvaardigheden testen met de oefenfiches 'stuurvaardigheid trainen en testen'. Zie www.hetgrotefietsexamen.be voor de downloads. Om een echte rotonde na te bootsen op de speelplaats heb je volgend materiaal nodig:

Nodig:

- Een oefenterrein waar je een rotonde van 5 m diameter en straten met kegeltjes op kan weergeven, zie tekening;
- 40 kegels;
- verkeersborden: voorrangsborden B1 (4x), haaiantanden en rotondeborden D5 (4x).

B1

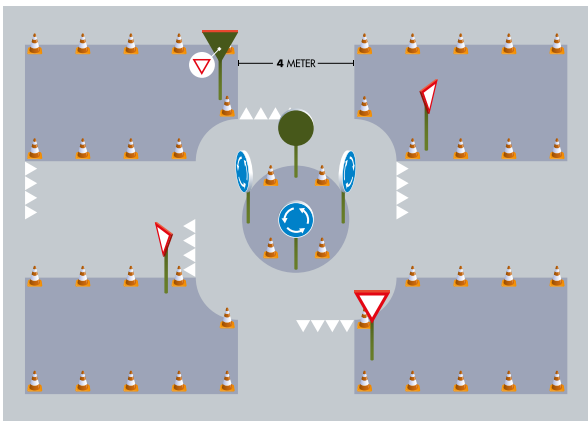

D5

Plaats op de rotonde en rotonde verlaten

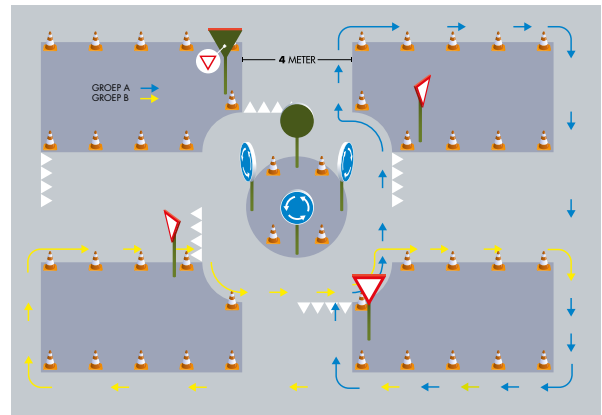
- De leerlingen starten aan de onderste arm van de rotonde. Elke leerling fietst individueel de rotonde over. Daarbij wordt gelet op zijn plaats op de rijstrook en het uitsteken van de rechterarm bij het verlaten van de rotonde. De leerlingen fietsen in het midden van de rechterrijstrook op de rotonde. Oefen dit in tot de leerlingen deze vaardigheden onder de knie hebben.

Tip: Om duidelijk te maken dat een leerling op de rotonde wil blijven, kan het nuttig zijn dat hij zijn linkerarm uitsteekt. Dat is niet verplicht, maar kan de veiligheid verhogen. De leerling moet hiervoor uiteraard stuurvaardig genoeg zijn.

Voorrang op de rotonde

- Stel een parcours op zoals op de tekening hieronder. Verdeel de leerlingen in twee groepen A en B.
- Groep A volgt het parcours van de blauwe pijlen, terwijl groep B de gele pijlen volgt. Laat de leerlingen één voor één starten. Groep A start rechts boven, groep B start in de hoek links onder. Op deze manier wordt ook de voorrang ingeoefend. Let erop dat de leerlingen op de rotonde nog altijd hun plaats in het midden van de rechterrijstrook innemen en de arm uitsteken om aan te geven wat ze gaan doen. Daarnaast moeten ze tijdens deze oefening ook voorrang verlenen aan de weggebruikers die zich al op de rotonde bevinden.

- Oogcontact met de andere weggebruikers op de rotonde is een belangrijk signaal om veilig op een rotonde te fietsen. Oefen dit in! Via oogcontact kun je zeker weten dat een andere weggebruiker je heeft gezien. Zorg dat de leerlingen oogcontact maken met elkaar tijdens de oefeningen.
- Variant: laat de leerlingen vrij over de rotonde fietsen langs de verschillende armen van de rotonde. Elke leerling bepaalt zelf waar hij de rotonde verlaat en geeft uiteraard de nodige signalen om dat op een veilige manier te doen.
- Variant 2: Om nog meer gradatie in de oefening te stoppen, kun je ook zebrapaden tekenen en enkele voetgangers laten oversteken aan de armen van de rotonde. Zo oefenen de fietsers ook voorrang aan voetgangers.

2. TRAINING IN HET ECHE VERKEER

Nodig:

- een rotonde zonder fietspad in een verkeersarme buurt (als je leerlingen voldoende getraind hebben, kun je een rotonde met meer verkeer opzoeken).

Oefening:

- Laat de leerlingen één voor één de rotonde op een veilige manier oprijden.
- Zorg ervoor dat de leerlingen op een veilige plaats verzameld staan om hun beurt af te wachten. Dat kan best op een afstand van minimum 30 meter van de rotonde. Spreek ook af waar de leerlingen terug verzamelen. Fietsen ze terug naar deze locatie of verzamelen ze in een andere straat?

- Bespreek de vaardigheden die ook tijdens het fietsexamen worden beoordeeld:
  - vertragen bij het naderen van een rotonde;
  - voorrang verlenen aan de weggebruikers die zich al op de rotonde bevinden;
  - je plaats in het midden van de rijstrook opnemen;
  - de arm uitsteken bij het verlaten van de rotonde en indien nodig voorrang verlenen aan de voetgangers op zebrapad.
- Probeer ook in het echte verkeer te denken aan signalen zoals oogcontact en de linkerarm terwijl je je op de rotonde bevindt.

